У Полтаві соціалізують бездомних

Брудні, небезпечні, відштовхуючі. Деякі з них наче втратили людську подобу. Смітники, зали очікування на вокзалах, міські парки. Там можна зустріти людей без певного місця проживання, або, простіше, безхатченків. Чи хочуть вони змінитись? Поновити документи, знайти роботу, «воскресити» власну гідність ? Хто надає у сучасному суспільстві руку допомоги людям без даху над головою?

Без документів, реєстрації, житла, родичів. В Україні зростає кількість бездомних, як говорять у Міністерстві соціальної політики. Втім, і порахувати їх надзвичайно важко, не всі звертаються до державних центрів реєстрації обліку бездомних громадян. Щозими деякі з них замерзають в смерть. Самі бездомні говорять: «Вільне життя просто неба, хоч і небезпечне, але романтичне, і навіть вигідне». Заробляють збором металобрухту, пляшок та макулатури (це приблизно 200 гривень на день, тобто до 6000 гривень на місяць). Волонтер Дмитро не радить давати їм гроші.

Дмитро Брик, волонтер: «Лучше купить продукты, пообщаться. В основном, это хитрые люди, которые уже годами нарабатывают, имеют какие-то наработки. Это профессиональные попрошайки, многие просят деньги на еду, и просто этим пользуются, чтобы продолжать вести аморальный образ жизни. Многие настолько разочарованы, они уже не пытаются идти выше, идти куда-то дальше, пробовать что-то менять, это люди, которые, в основном, уже сдались».

На привокзальній площі Полтави людно. Чекають, коли благодійники роздаватимуть безкоштовну вечерю. Крім безпритульних, сором’язливо стоять у черзі охайні пенсіонери. Тут годують за графіком. Одного дня – соцпрацівники, іншого – віряни різних церков міста. Артистичний пан Романенко не проти

виступити на камеру.

Сергій Романенко, безхатченко: «Дайте мені яке-небудь общежитіє, воєнному, тому, що в Югославії воював, 240 батальйон! Дайте мені притулище. А я 13 лєт, більше тринадцяти лєт скитаюсь по вокзалам і по дизелям. От скажіть, де наші закони?»

Його прізвисько «Миротворець». Соцпрацівники розповідають, що людині поновили документи і запропонували як особі з інвалідністю мешкати у геріатричному пансіонаті. Не погодився — там не можна вживати алкоголь. Пропонували йому й роботу в супермаркеті.

Сергій Романенко, безхатченко: «На екран дивитись, хто оце що ворує. Чотири тисячі зарплата. Так оце через цю п’янку, я лучше правду буду казати, якщо воно в мене не виходе!»

Виявляється, можна жити прямо на вокзалі. Залізничники «заплющують очі» на мешканців залів очікування. Чому тут старенький Олексій? Дипломатично каже: «Збіг обставин». Десь є сестра, яку не хоче обтяжувати, діти, з якими розірвані стосунки. До соцустанов звертатись не хоче принципово. А одяг і їжу, знає, дадуть волонтери. Колись працював правоохоронцем.

А Олександр, колишній безхатченко із шестирічним стажем, мешкав в оцих руїнах. Зараз тут — інші «квартиранти». На підлозі — посуд, і навіть живуть хатні тварини — котики.

Олександр, колишній безхатченко: «Родственники нехорошо сделали, и со мной поступили не сильно хорошо, и я остался без квартиры».

Він — сирота з Дніпра. Розлучений. Дванадцять років працював на заводі машиністом. Після конфлікту з родичами опинився на вулиці у тридцять років. Коментує: «Бомжував, кочував». На заробітки подався до Полтави. Тут намагався влаштуватись вантажником на центральному ринку. Не взяли, хоч довго «годували» обіцянками. Тоді стояв крижаний листопад.

Олександр, колишній безхатченко: «Поначалу я жил на улице. Пока еще ни дождя, ни снега не было. Нашел здание, туда постягивал — люди выбрасывают — одеяла и матрасы, укрывался. Ну, и начал ходить по бачкам. Просто, другого выхода не было, начал ходить по бачкам, собирать макулатуру, баночки, бутылки, и сдавал на точку. Чтоб какая-то копейка была хоть на что-то прожить».

Більшість його друзів та «побратимів» по вулиці вже загинули від горілки, хвороб, п'яних травм і переохолодження. Та й сам він лежав у реанімації із запаленням легень. Гнили заживо ноги. І лише після лікарні він наважився покинути «романтичне» життя бездомного і звернутись до християнського реабілітаційного центру.

Контакти були — колись ішов повз церкви з апетитною назвою «Хліб життя» й наважився попросити чаю.

Дмитро Брик, волонтер: «Он просто приходил покушать. Потом я просто предложил ему помыться. Подстриг. И потом он оказался в реабцентре. Сегодня это человек, который пытается меняться».

Олександр, колишній безхатченко: «На данный момент я благодарю Бога, что я, вообще, живой. Что Он меня с самого детства оберегал, когда у меня не стало родителей. Если б не Он, мы б с вами даже не разговаривали».

У цієї церкві з'явився окремий напрямок служіння. Годують голодних, діляться звісткою про Божу любов. Двері відчинені для кожного. Безкоштовно — чай, мівіна… І повага.

Сергій Мурза, пастор протестантської церкви «Хліб життя»: «Мы пытаемся увидеть не внешнюю оболочку, а внутренний мир и внутреннюю ценность человека».

Тепер у денному розкладі Саші — вивчення Біблії, допомога сиротам, підготовка до самостійного життя. У нього він поринати не поспішає. Першочергово — подолати спокусу повернутись до бродяжництва без обов'язків і правил.

Найбільш розповсюджені причини життя просто неба назвала керівниця міського центру адаптації безхатченків.

Вікторія Мірошниченко, керівник благодійної асоціації «Світло надії»: «Це – насилля в сім'ї, нарко-, алкозалежність. Люди, які звільняються з місць позбавлення волі, але їм нема куди повернутися. Дуже часто в таких людей шахрайством забирають житло. Є такі випадки, коли люди віддають своє житло близьким, рідним, дуже часто звертаються люди похилого віку. Вони залишили свою домівку дітям, а самі опинились на вулиці. Діти мають їх доглядати, але цього нема».

Безхатьки у церковний реабілітаційний центр можуть прийти, щоб заночувати, поїсти, прийняти душ. Це – для тих, хто не готовий для кардинальних змін у способі життя.

Тим, хто прагне соціалізації, допоможуть відновити документи, відшукати родичів, знайти роботу (яка, насправді, є), пролікуватись від хімічної залежності.

Правила центру: чесність, тверезість, дисципліна, бажання трудитись.

Сергій Бажул був підопічним центру. А зараз працює тут соцпрацівником.

Сергій Бажул, соцпрацівник благодійної асоціації «Світло надії»: «Работу эту я люблю, она мне нравится. Потому что споткнуться могут все, а вставать тяжело, не все встают. Если следовать рекомендациям, которые мы даем, то будет стопроцентный успех».

Відторгнені суспільством, розгублені, одурманені спиртом. За невмолимою статистикою, піднімається один із сотні. Та християни готові боротися за цього одного. Вони сподіваються, що практична турбота і прийняття здатні нагадати людині про її цінність і потенціал, унікальність і гідність.

Лариса Шило, Ігор Шквира, Полтава, «Вісті надії»